

Nr 265.

Av herr **Osberg**, om understöd eller livränta åt smeden J. Olsson.

Smeden Johan Olsson, Sandhagen, Hällevadsholm drabbades av olycksfall under sysselsättning med uppmontering av höhiss hos lantbrukaren Johan Hedlund, Skottene, Håbygård den 7 juli 1933.

Olsson vistades 4 1/2 månader å lasarett, vårdas nu i hemmet och är ovisst om han kan återfå arbetsförmågan. Har stor familj samt svag ekonomi.

Arbetsgivaren anmälde olycksfallet till riksförsäkringsanstalten den 13 juli.

Den 9 oktober erhöll smeden Johan Olsson underrättelse (skada nr 430269) från riksförsäkringsanstalten om, att den av Johan Hedlund i egenskap av arbetsgivare gjorda anmälan om olycksfall i arbete icke föranlett till någon åtgärd. Under åberopande av, att riksförsäkringsanstalten ansåg Johan Olsson såsom självständig företagare.

Över detta riksförsäkringsanstaltens beslut klagade vederbörande hos kungl. försäkringsrådet.

Enligt kungl. försäkringsrådets utslag den 8 december 1933 i anledning av besvär av Johan Olsson, Sandhagen, Hällevadsholm över beslut av riksförsäkringsanstalten den 9 oktober. Delgavs klaganden följande beslut:

»Försäkringsrådet finner ej skäl göra ändring i överklagade beslutet».

Det av smeden Johan Olsson utförda arbetet — under vilket här relaterade olycksfall inträffade — bör enligt mitt förmenande hänföras till arbete i annans tjänst. Det är icke ovanligt, att viss person tidvis är lönearbetare och tidvis egen företagare och följaktligen under viss tid försäkrad och under annan tid icke försäkrad mot olycksfall i arbete. Otaliga exempel på denna omständighet kan påvisas.

En dagsverkstorpä är försäkrad under fullgörande av överenskomna dagsverk å stamgården, men under den tid han arbetar på det innehavda torpet är han oförsäkrad. Gårdsinnehavaren är endast skyldig uppgiva de dagar och faktiska kostnader, som han får vidkännas för dessa dagsverken, till riksförsäkringsanstalten eller bolag sorterande under nämnda anstalt, och enligt dessa uppgifter debiteras avgifterna.

Jag känner en hemmansägare, som sålde ett jordområde till en egna-hemslåntagare och ett par tre år efteråt blev ombedd av låntagaren att vara honom behjälplig med tröskningsarbete. Under detta tröskningsarbete blev hemmansägaren skadad så svårt, att ena benet måste amputeras; han

sökte livränta hos riks försäkringsanstalten och framställningen bifölls. Här omnämnda hemmansägare borde väl om någon rubriceras som självständig företagare. Vi kunna tänka oss en målare, som har egen verkstad och betraktas som egen företagare, att han, om tiden tillåter, åtager sig att utföra målningsarbete ute i bygden, låt oss säga hos en hemmansägare, mot timlön och kosthåll; sådana förhållanden förekomma ofta, men lika säkert som detta sker, lika säkert är det, att hemmansägaren till riks försäkringsanstalten eller underordnad bolag uppger kostnaden för det av målaren utförda arbetet, både beträffande det kontanta beloppet jämte värdet av kosthållet. Men då räknar givetvis hemmansägaren med — att när han deklarerar utgiften och riks försäkringsanstalten tar emot uppgiften, som enligt vissa beräkningsgrunder påföres den uppgiftspliktige — att vederbörande är skyddad under den tid han utför arbetet. Målarens arbete har lika stort sammanhang emellan verkstaden och ute hos lantbrukaren (emdan det ofta förekommer att målaren gör en del av arbetet i verkstaden och en del å gården), som det sammanhang riks försäkringsanstalten åberopar beträffande smedens arbete i smedjan och ute i bygden hos lantbrukare.

Hade smeden i fråga betingat sig en viss summa för höhissen färdig uppmonterad, hade det beslut vartill riks försäkringsanstalten och kungl. försäkringsrådet kommit varit riktigt, men enligt min mening var överenskommelsen om hissen slutförd när densamma var färdig i smedjan till avtalat pris och därifrån avhämtad. Sker en senare överenskommelse emellan lantbrukaren och smeden för uppmontering av hissen mot timlön och kosthåll och där lantbrukaren tillhandahåller material och hantlangning, måste detta arbete få karaktär av lönarbete i vanlig ordning. En annan omständighet, som talar för detta, är, att det inte alls tillhör regeln att Olsson uppmonterar hissarna, utan lantbrukare oftast utför detta arbete med tillhjälp av annan person än tillverkaren.

Det är alldeles nödvändigt att få klarhet uti det förhållandet, att när ett kontrakt är fullgjort, är överenskommelsen det gäller slutförd. Komma sedan andra uppgifter, måste dessa ovillkorligen efter de förhållanden, som äro förknippade med senare avtal, respekteras.

Enligt vad som här framgår av riks försäkringsanstaltens och kungl. försäkringsrådets tolkning ha stora summor under årens lopp deklarerats av landets arbetsgivare som utgift för tillfällig arbetskraft och godtagits av riks försäkringsanstalten och efter denna deklaration blivit påförd vederbörande försäkringspremie för anställd tillfällig arbetskraft, utan att den anställda haft möjlighet till hjälp.

Fem stycken bilagor skall jag tillställa vederbörande utskott i god tid före motionens behandling. Dessa bilagor påvisa, att smeden Olsson i rätt stor utsträckning arbetar ute i bygden mot timpenning, och är detta arbete fullt jämförbart med vanligt tillfälligt arbete.

På grund av det anförda hemställer jag vördsamt,

att riksdagen måtte besluta, att smeden Johan Olsson, Sandhagen, Hällevadsholm, skall komma i åtnjutande av understöd eller, om så erfordras, livränta i den utsträckning olycksfallsförsäkringslagen medgiver, samt uppdraga åt riksförsäkringsanstalten att fullfölja beslutet.

Stockholm den 23 januari 1934.

Oscar Osberg.
